

Viden om kølhaling og vedligehold er en afgørende del af den nordiske klinkbådstradition. Foto Pipsen

Et bredt nordisk samarbejde har sikret, at klinkbådstraditionen nu har fået UNESCO-status.

Forbundet KYSTEN i Norge, netværket Nordisk Kystkultur, bådebyggere, museer, lokale foreninger m.v. gik i 2014 sammen om at arbejde for at få nomineret nordiske klinkbådstraditioner til indskrivning på UNESCOs repræsentative liste over menneskehedens immaterielle kulturarv, og i december 2021 blev indskrivningen endelig en realitet. Det er første gang, et samlet Norden er kommet med en nomination, så bag den står alle kulturdepartementerne/ministerierne samt ca. 200 kundskabsmiljøer fra Danmark inkl. Færøerne, Sverige, Finland inkl. Åland, Norge og Island.

Det er bygningen og brugen af båden UNESCO har optaget – ikke selve den klinkbyggede båd. Dvs. det er udøvere af traditionen fra bådebyggerne i centrum og alle de andre tilknyttede håndværk til de, der bruger og vedligeholder de klinkbyggede både, der er kommet på UNESCOs liste over levende kultur.

Traditionsbådebyggere, erhvervs- og fritidsfiskere, lokale foreninger, museer og andre miljøer i hele Norden fører i dag kundskaben om bygning og brug videre gennem aktiviteter som fiskeri, sejlads, roning, stævner og turer – et miljøvenligt erhvervs- og friluftsliv. Traditionen kan i Norden føres et par tusind år tilbage, og selvom traditionen fortsat er levende, ser vi, at der bliver færre bådebyggere. På sigt kan både bådebyggerhåndværket og kundskaben om brugen – sømandskabet – forsvinde.

Denne indskrivning vil kunne sikre synlighed og bevidsthed om den levende kulturarvs betydning generelt og klinkbådstraditionerne specifikt.

Da det er en levende tradition, er det vigtigt at sikre videreførelsen af denne levende kulturarv på samtidens måde. Det er det, som alle de nordiske lande har skrevet under på. Traditionen bygger på et kæmpe frivilligt engagement, men samtidig bygger det også på en lang række traditions håndværkere, museer, foreninger mv. Traditionen overføres og videreføres fra menneske til menneske – og man kan sige, at det er ”hovedet, som ved, og hænder der kan”.

Der ligger et kæmpe arbejde bag ved, at det lykkedes at få klinkbådstraditionen optaget på UNESCOs liste. Som primus motor har det været Forbundet Kysten i Norge med Tore Friis-Olesen i spidsen. I 2015 startede det egentlige arbejde. Her i Danmark blev det Merete Ettrup, der var sekretariatsleder i Træskibssammenslutningen, Søren Nielsen fra Vikingeskibsmuseet og Pipsen/Kirsten Monrad Hansen fra Han Herred Havbåde, der stod i spidsen for den danske del af ansøgningen.

Folk fra bådelaget Elbo på sejlads i Jammerbugten. Foto Pipsen

Det var en meget kompliceret ansøgningsproces – og allerførst skulle traditionen med på den nationale fortegnelse over immateriel kulturarv. I Danmark er det Dansk Folkemindesamling under det Kongelige Bibliotek, der står for dette arbejde, men man havde ikke på det tidspunkt oprettet en fortegnelse. Der blev i 2017 åbnet for indsendelse af forslag, og den første store indsats var derfor at få udarbejdet en beskrivelse af traditionen og få indhentet støtteerklæringer fra en bred vifte af miljøer i Danmark (frivillige, museer, bådebyggere, foreninger mv.). I 2017 kom Nordiske klynkskibstraditioner så på den nationale fortegnelse og kan ses [her](#).

Sideløbende blev der arbejdet med den fælles nordiske ansøgning – en udfordrende og tidskrævende proces. I marts 2020 blev ansøgningen sendt, og da var den underskrevet af alle de nordiske landes kulturdepartementer/ministerier.

For mere information se [indskrivningen på UNESCOs side](#). Her findes også den film, der blev lavet i forbindelse med ansøgningen.

